

Baruch Taub <baruchtaub120@gmail.com>

PARSHAT MATOT 5782

1 message

Baruch Taub <baruchtaub120@gmail.com>
To: Rabbi Taub <baruchtaub120@gmail.com>

Sun, Jul 10, 2022 at 10:38 AM

1. אמת ליעקב במדבר פרשת מטות פרק ל פסוק ב.

פרק ל

(ב' זה הדבר אשר צוה ה')

פירש"י וז"ל: משה נתנבא בכה אמר ה' בחצות הלילה והנביאים נתנבאו בכה אמר ה' מוסף עליהם משה שנתנבא בלשון זה הדבר (ספרי) עכ"ל. וצריך להבין, מהו החילוק שבין לשון "כה" ללשון "זה", וגם אם לשון "זה" הוא מדרגה יותר גבוהה א"כ מדוע המתין הכתוב עד סוף ספר במדבר, ולמה לא הקדים בתחלת דברי משה

והנראה לי, דבאמת מצינו [סנהדרין דף פ"ט ע"א] שבנביאי אמת אין שני נביאים מתנבאים בסגנון אחד, ומזה הבין יהושפט בנביאי אחאב שאינם נביאי אמת - מפני שכולם נתנבאו בסגנון אחד. ולכאורה היה הדבר צריך להיות בהיפך, דנביאי אמת שקבלו ממקור אחד היה להם לומר בלשון אחד ונביאי שקר להיפך. ונ"ל דבאמת אחז"ל [ברכות דף נ"ח ע"א] שכשם שפרצופי האדם אינם דומין זה לזה כך אין דעותיהן שוות, וא"כ אם נשמע משני אנשים איזה דבר על כרחך שכל א' צריך לאומרו בלשון אחרת, כמו אם נשאל: העשיר הוא פלוני? אזי אם ישיבו שני אנשים, והאחד הוא עשיר והשני הוא עני, בודאי שהעני יפליג את עשרו והשני ידבר במדה מצומצמת, וכן אם שניהם שוין בעושר אלא שהא' מטבעו מגזם הנהו ע"כ הא' יפליג את עשרו והשני יזכירונו בלא [התפעלות]. ונמצא לפי זה אם נשמע מאלה ב' האנשים מלות שוות אודות שאלה זו בודאי שהא' משקר, והבן זאת. ונמצא לפי זה שגם אישיות הנביא משתתפת בנבואה, ומראים לו לנביא את החזיון והנביא מביעו לפי כוחותיו ותכונותיו, משא"כ במשה רבינו שמסר לנו את התורה בזה הדבר ממש כקבלתו בלי איזה השתתפות מאישיותו הפרטית אלא הקדוש ברוך הוא מדבר מגרונה של משה 1

והנה מפרשת נדרים אנו רואין שהאדם יש בכחו ליצור ולחדש מצוות ועבירות חדשות, דהיינו שאם אדם נשבע שבועה שיאכל ככר זו הרי הוא מצווה לאוכלה, והרי זה מצות עשה כמו אכילת מצה, וכן כשמבטא שבועה שלא אוכל ככר זו הרי הככר אסורה כבשר חזיר ויותר, ואם הקדיש איזו דבר ובא אחר ואכלו הרי זה חייב מיתה בידי שמים, וע"כ מפני שהאדם באשר הוא צלם אלקים יש לו הכח הזה לבדות איסורים חדשים והרי הם חלים 2, וכיון שיש לו לאדם הכח להוסיף בתורה לפיכך היה עולה על דעתנו שגם בתורה נטלה חלק אישיותו של משה, ולפיכך בזה המקום הדגישה התורה ואמר ה"זה הדבר", שאף שישינה פרשת נדרים ואעפ"כ התורה היא כולה מפי ד', ודו"ק כי נכון הוא

2.

אמת ליעקב

וידבר משה אל ראשי המטות ונני [ל ב]. מה שפרשת נדרים לא הוזכר כמו בשאר מצות אשר צוה תחלה ה' למשה שיאמר לישראל, רק שידעין זה מדבור משה לישראל כדאמר להו זה. נראה דהוא להראות שהוא ציווי בהכרח שא"א בלא זה, שכל אחד צריך להבין שאסור למיחל הדבור שניתן רק לאדם בר דעת ושיש לו נשמה, ואין לחלל דבר זה, שלא ניתן לו הדבור להרע בו. והוא כדבארתי [דברים יט יט] בדטעם שעדים זוממין חייבין אף כששגגו ולא ידעו שאסור דהא א"צ התראה, וכדאיתא בפ"כ מעדות ה"ד, ואין לעדים שגגה, שהוא מטעם דאף שלא ידע שנאמר האיסור להעיד שקר בתורה, הרי יש לו לידע זה בעצם שאסור להעיד שקר.

3. צ"ל וצ"ק ווסרפפורוס: כ"ג

ג. מצויה מאוד בספרי מהר"ל היא המימרא: סילוק הגשמי. וגם בנתיבי-התשובה שלו הוא אומר כן על התשובה כי התשובה היא סילוק הגשמי. אף על פי שמימרא זו של „סילוק הגשמי“ משותפת היא בספרי מהר"ל לכמה ענינים; מכל מקום, היא מתפרשת בכל מקום לפי ענינו. ומכיון שאנחנו עומדים כאן בפרשת התשובה, הננו בזה לפרש את „סילוק הגשמי“ לענין התשובה. קודם כל עלינו לדעת, ש„סילוק הגשמי“ כשהיא נאמרת לענין תשובה, על הדעת של תשובה היא נאמרת. וכונתה להשמיענו כי הדעת של תשובה, מסולקת היא מן הגשמי. כי על כן, במציאות המוחשית כל יראה וכל ימצא שום פעולה החוזרת וחלה למפרע. החוש אינו מסוגל לתפוס אלא פעולה מכאן ולהבא. כל ענינו של ה„למפרע“ אינו אלא מושג מפשט. המושג של „למפרע“ נולד בשכל, ורק שם הוא מקום-חיותו. ומכיון שעיקר פעולתה של תשובה הוא התיקון למפרע, ותיקון כזה אין לו שום משל ודוגמא במציאות המוחשית, תיקון למפרע, מוציא את האדם מכללת של המציאות המוחשית. ואותה הדעת הכרוכה והמעורה בהכנת המציאות המוחשית, מופקעת היא

מדד תחוק - יום הכיפורים / הוספה, יצחק בן חיים יואל / עמוד 197
הדפוס מאגרי החכמה

לגברי מהשגת החזון של תיקון למפרע. וכמו כן, רואין אנו, בהפרת נדרים, דהבעל אינו בידו לעקור אלא מכאן ולהבא. ורק החכם הוא שעוקר הנדר למפרע. וגם כאן חוזר הוא החזיון הזה, שכל למפרע אין מקום-חיותו אלא בחכמתו ובשכל של החכם. וזה הוא פירוש דבריו של מהר"ל, שהתשובה הוא סילוק הגשמי. כל זמן שהשכל אינו מסלק את עצמו מכל ציורי המוחש השולטים עליו, הרי תשובה ותיקון למפרע, גוף זר הם אצלו. וחק הוא בטבע, שכל עצם שיש בו חיות משלו, אינו קולט את הגוף הזר. וזה הוא רצונו של המהר"ל ללמדנו, כי אותו חידוש שחידשה תורה כי התשובה מועילה, בנוי הוא על יסוד כח סילוק הגשמי הנמצא בדעת ובשכל.

מדד תחוק - יום הכיפורים / הוספה, יצחק בן חיים יואל / עמוד 197
הדפוס מאגרי החכמה